

Artek-huonekalujen hoito-ohjeet

Olemme laatineet sinua varten Artekin valmistamien huonekalujen hoito-ohjeet. Hoito-ohjeita noudattamalla huonekalut pysyvät siisteinä ja saavuttavat pitkän käyttöiän.

Monilla Artekin tuotteilla on useiden kymmenien vuosien valmistushistoria, ja eri aikoina on käytetty erilaisia pintakäsittelyaineita ja -menetelmiä. Nämä ohjeet on tarkoitettu ensisijaisesti nykytuotannon mukaisille pinnoille ja vakiomateriaaleillemme. Moni ohje pätee vanhoihin kalusteisiin, mutta vanhojen tuotteiden osalta suosittelemme kysymään meiltä lisää tai kääntymään pintakäsittelyn ammattilaisten tai huonekaluentisöijien puoleen.

Kaikki huonekalut on tarkoitettu käytettäväksi ja säilytettäväksi ainoastaan kuivissa ja lämpimissä sisätiloissa. Mahdollinen soveltuvuus ulkokäyttöön mainitaan tuotekohtaisesti erikseen. Huonekaluja ei suositella sijoitettavaksi lämmönlähteiden välittömään läheisyyteen. Myös altistamista voimakkaille ilmankosteuden vaihteluille tulee välttää.

PUU JA PUUPINNAT

Puun eläminen ja ominaisuudet

Jokainen puusta valmistettu huonekalu on aina oma erilainen yksilönsä. Esimerkiksi koivun väri vaihtelut johtuvat puun kasvupaikasta, kuivausprosessista ja rungon osasta, josta puu tai viilu on leikattu, sekä tuhohyönteisten aiheuttamista jäljistä, joita puussa luonnollisesti esiintyy. Artekin kalusteisiin pyritään valitsemaan mahdollisimman tasalaatuisia ja -sävyistä puuta, mutta sävyvaihtelua on sallittava jonkin verran, muutoin tuotannon ja materiaalin hukka tekisi puuhuonekalujen valmistuksesta ekologisesti kestävämpää. Koivuun puulajina kuuluu yllättäviäkin syysuunnan muutoksia, joista aiheutuu mm. erilaisia loimukuvioita. Nämä ovat monien mielestä juuri osa koivun kauneutta. Kuvioinnit saattavat korostua petsattaessa, sillä puun eri kohdat imevät petsin sävyä eri tavoin riippuen syysuunnasta.

Orgaanisena luonnonmateriaalina koivu ja muutkin puulajit reagoivat ilman kosteuteen, joka aiheuttaa puun turpoamista ja kutistumista, ts. puu elää ja muuttuu muotoaan ja mittojaan. Kaikki puiset tuotteet valmistetaan kuivissa, kontrolloiduissa kosteusolosuhteissa, jolla pyritään saavuttamaan mahdollisimman tasalaatuinen ja elämätön rakenne. Raaka-aineiden ja materiaalien valintaan, käsittelyyn ja säilytykseen kiinnitetään tuotannossa erityistä huomiota, mutta tehtailta eteenpäin kulkiessaan kaikki tuotteet altistuvat ympäristön kosteusvaihteluille. Ilmankosteus vaihtelee Suomen vuodenaajoissa rajustikin. Tätä sisäilmassakin tapahtuvaa vaihtelua on mahdoton kokonaan hallita tai poistaa.

Lakattu, petsattu ja maalattu puupinta

Artekin huonekalut on lakattu tai maalattu hyvän ja kestävä pinnan aikaansaamiseksi. Lakatussa pinnassa pienet kulumat eivät juurikaan näy. Lakkausta ennen tai sen yhteydessä puupinta voidaan myös petsata. Petsauksella saadaan puun syyt kauniimmin esille, sopivampi värisävy tai erilaisia tummuusasteita. Lakattujen ja myös kevyesti petsattujen pintojen värisävy muuttuu ajan mittaan UV-säteilyn vaikutuksesta. Maalaus peittää puun alkuperäisen värin.

Hoito ja suojaus

Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalissa vesi-pesuaineliuoksessa kostutetulla siivouspyyhkeellä. Kosteapyyhinnän jälkeen pinta on kuivattava. Kaikki pinnoille joutunut kosteus/neste tulee kuivata välittömästi pois. Pidä kemikaalien vaikutusaika mahdollisimman lyhyenä. Vältettävä hankausta, sillä pinnat alkavat helposti kiiltää. Pinnoille asetettavien laitteiden kuminastat korvattava huopanastoilla tai muulla värjäämättömällä materiaalilla. Terävien esineiden aiheuttamat naarmut erottuvat maalatuilla pinnoilla lakattuina herkemmin.

Tahrojen poisto

Mikäli normaali nihkeäpyyhintä ei riitä, kaikille tahroille voi kokeilla ensin laimentamatonta neutraalia pesunestettä. Väritahrat ja veteen liukenemattomat tahrat poistetaan mineraalitärpätillä tai denaturoidulla spriillä, mutta varovasti, koska kaikki pinnat eivät kestä käsittelyä. Aineen sopivuus kannattaa testata näkymättömään kohtaan. Lopuksi pyyhitään kostella ja kuivataan. Metallin tai kumin kosketuksesta syntyneet tummat juovat saa usein poistettua pyyhekumilla.

Varottava

- Hankaavia siivousvälineitä ja -aineita, esim. taikasientä. Pinnan epätasainen mekaaninen rasitus johtaa usein epätasaiseen kiiltoon.
- Vahvasti emäksisiä sekä happamia puhdistusaineita.
- Voimakkaita liuottimia kuten asetonia ja tinneriä.
- Vahojen käyttöä, koska niiden poistaminen tarvittaessa on vaikeaa.
- Kuumia esineitä tai kuumaa vettä.
- Runsasta veden käyttöä ja pitkäaikaista nesteen vaikutusta.
- Värjääviä nesteitä, esimerkiksi kahvia tai punaviiniä.
- Värjääviä tekstiilejä, esimerkiksi väriä päästäviä farkkuja, erityisesti vaaleilla maalipinnoilla.
- Voimakkaita ihovoiteita, esim. itseruskettavia tai lääkevoiteita.
- Teräviä tai naarmuttavia esineitä. Naarmujen kautta rasva ja lika voi tunkeutua puuhun.
- Voimakkaita lämpötilan tai ilmankosteuden vaihteluita.

LAMINAATTI

Artekin huonekaluissa käytetään korkeapainelaminaattia, joka on hyvin kulutusta kestävä.

Hoito ja suojaus

Nihkeäpyyhintä mikrokuituliinalla sopii pintojen päivittäiseen puhtaanapitoon. Laminaattilevyn puhdistukseen käytetään kaikkia kotitalouksissa tavallisesti käytettyjä, hankausaineettomia yleispuhdistusaineita. Nihkeä- tai kosteapyyhinnän jälkeen pinta pitää kuivata, erityisen huolellisesti laminaatin ja puisen reunalistan saumakohdasta. Lasittamattomat astioiden pohjat kuluttavat pöydän pintaa aiheuttaen epätasaista kiiltoa.

Ikkunanpesuaineilla voi poistaa mahdollisia pintaan puhdistuksessa jääneitä renkaita tai raitoja tai ehkäistä sellaisten syntymistä. Keramiikkapintojen puhdistukseen tarkoitettuja happopitoisia aineita tai kalkkikerrostumien poistamiseen tarkoitettuja aineita, esim. kahvinkeitinten kalkinpoistoainetta, ei tule käyttää, koska ne aiheuttavat laminaattiin pysyviä värimuutoksia. Tällaisten puhdistusaineiden roiskeet on pestävä laminaatin pinnasta välittömästi.

Tahrojen poisto

Mikäli normaali nihkeäpyyhintä ei riitä, kaikille tahroille voi kokeilla ensin laimentamatonta neutraalia pesunestettä. Väritahrat ja veteen liukenemattomat tahrat poistetaan sopivaan liuotteeseen (esim. alkoholi, asetoni, mineraalitärpätti) kostutetulla puhtaalla liinalla. Puhdistusaineen käytön jälkeen pinta on huuhdeltava puhtaalla vedellä ja kuivattava pehmeällä liinalla.

Huom! Liuottimia käytettäessä tulee kiinnittää erityistä huomiota, että osa laminaatille sopivista liuottimista voi vaurioittaa lakattuja ja maalattuja puisia reunalistoja.

Varottava

- Hankaavia siivousvälineitä, esim. taikasientä. Pinnan epätasainen mekaaninen rasitus johtaa usein epätasaiseen kiiltoon.
- Hankausaineita.
- Teräviä esineitä.
- Kuumia esineitä.
- Värjäviä esineitä.
- Vahvoja emäksisiä sekä happamia puhdistusaineita.

Tahrannoistotaulukko: laminaatin valmistaja Formica IKI Oy

PUHDISTUS	tavallisimmat yleispuhdistusaineet	alkoholi, esim. isopropanoli, ikkunanpuhdistusaine	asetoni
sormenjälki	x	x	
rasvat, öljyt	x		
noki, nikotiini	x	(x)	
tussi, muste	x		
kahvi, tee	x		
hedelmätahrat	x		
vahakynät, kuulakärkikynät		x	x
merkkauuskynät		x	x
lakka, liima, liisteri ¹⁾			x
huulipuna, kenkälankki	x		x
kynsilakka			x

¹⁾ Kaksikomponenttiliiman tahrat eivät aina irtoa.

LINOLEUMI

Linoleumi on aito luonnontuote, jonka raaka-aineena on pääosin pellavaöljy, puujauho ja/ tai korkkirouhe sekä kalkkikivijauho. (Nykyisin käytettävän) linoleumin pinta on suojattu polyuretaaniakrylaattipinnoitteella. Pinnoite suojaa linoleumin huokoista pintaa likaantumiselta.

Hoito ja suojaus

Nihkeä- tai kosteapyyhintä neutraalissa vesi-pesuaineliuksessa kostutetulla siivouspyyhkeellä. Kosteapyyhinnän jälkeen pinta on kuivattava. Päivittäiseen puhdistukseen soveltuu hyvin mikrokuituliina. Pinttyneet pinnat puhdistetaan laimentamattomalla neutraalilla pesunesteellä. Huuhdellaan ja kuivataan täysin kuivaksi. Kuluneen pinnan hoitoon linoleumin valmistaja Forbo suosittelee saippuapitoista vahaa: ammattikäytössä esim. KiiltoClean Deili (annostus 10 ml / 1 l) ja kuluttajakäytössä esim. Kiilto Parkettipesu (annostus 25 ml / 5 l).

Tahrannoisto

Tahrat on poistettava mahdollisimman pian. Kaikille tahroille voi kokeilla ensin laimentamatonta neutraalia pesunestettä. Väritahrat ja veteen liukenemattomat tahrat poistetaan mineraalitärpätillä tai denaturoidulla spriillä, lopuksi kosteapyyhintä. Kuivaa pinta aina kokonaan kuivaksi. Naarmuisen pinnan hoitoon tai korjaamiseen linoleumin valmistaja suosittelee seuraavia vaihtoehtoisia keinoja:

- Levitä pellavaöljyä erittäin hienolla teräsvillalla #0000. Hiero pellavaöljy pintaan ja pyyhi ylimääräinen pois.
- Hiero naarmukohtaan saksanpähkinää ja pyyhi liinalla.

Varottava

- Hankaavia siivousvälineitä ja -aineita, esim. taikasientä.
- Vahvasti emäksisiä sekä happamia puhdistusaineita.
- Voimakkaita liuottimia, kuten asetonia ja tinneriä.
- Kuumia esineitä tai kuumaa vettä.
- Runsasta veden käyttöä ja pitkäaikaista nesteen vaikutusta.
- Värjäviä nesteitä, erityisesti kahvia.
- Teräviä, naarmuttavia esineitä.
- Vaikeiden tahrojen syntymistä voidaan ehkäistä käyttämällä alustoja kukkaruukkujen ja maljakoiden alla.
- Suositeltavaa on käyttää alustoja myös juomalasien ym. astioiden alla.

VERHOILUKANKAAT

Artekin kalusteissa käytetään monipuolisesti eri valmistajien kankaita. Kankaiden koostumus ja ominaisuudet vaihtelevat. Pitkän käyttöiän saavuttamiseksi on tärkeää valita tuotteeseen ja käyttötarkoitukseen sopiva materiaali ja noudattaa ensisijaisesti sen valmistajan käyttö- ja hoito-ohjeita.

Verhoilukankaiden hoito ja suojaus

Säännöllinen imurointi on tekstiilipintojen tärkein perushoito. Kun irtolika ja pöly poistetaan pinnalta säännöllisesti, lika ei pääse pintymään ja heikentämään kankaan sidoksia. Imuroi hellävaraisesti tekstiilisuulakkeella ja kohtuullisella imuteholla. Vältä voimakasta ja monen suuntaista hankausta.

Suojaa tekstiilit suoralta auringonvalolta. Auringonvalo haalistaa kankaiden värejä ajan mittaan. Huonekalujen selkä- ja istuintyynyjen käyttöpuolta kannattaa vaihdella käytön tasaamiseksi.

Pehmusteet ja verhoilut on suunniteltu käytettäväksi kuivissa ja lämpimissä tiloissa. Vältä altistamista kosteudelle. Joissakin verhoilukankaissa saattaa olla valmiina esim. lianhylykivyyksäsittely. Tähän tarkoitukseen myydään myös kotikäyttöön tarkoitettuja suoja-aineita, joita voi lisätä valmiin kalusteen päälle. Suojakäsittelyn tarpeellisuudesta kannattaa keskustella myyjän kanssa kalustetta hankittaessa. Esim. villakankaille tällainen käsittely on tarpeeton.

Pesu

Noudatettava aina kangaskohtaisia pesuohjeita. Mikäli hoito-ohje sallii vesipesun, voidaan tekstiilit pestä ohjeiden mukaan. Kankaan vedensieto kannattaa tarkistaa huonekalun huomaamattomaan kohtaan. Vetoketjuja käytetään usein verhoiluteknisistä syistä eivätkä ne ole tae kankaan vesipestävydestä. Useimmille verhoilukankaille suositellaan kemiallista pesua, vaikka kangas olisikin myös vesipestävä. Pesut kuluttavat kangasta, saattavat haalistaa värejä tai aiheuttaa kutustumista.

Useimmat kankaat kutistuvat pesussa aina jonkin verran, keinokuitukankaat yleensä vähemmän kuin luonnonkuiduista valmistetut. Vesipesun jälkeen päälliset tulee kuositella muotoon ja kuivata ilmavasti. Päälliset olisi hyvä asettaa huonekalun päälle vielä hieman kosteana ja antaa niiden kuivua loppuun lopullisessa muodossaan. Aremmille tekstiileille löytyy vahto- tai jauhepesuaineita, joilla puhdistus on hellävaraisempaa. Kiinteisiin verhoiluosiin voi kokeilla nihkeäpyyhintää tai vahtopesua. Myös pesulat puhdistavat tekstiilihuonekaluja.

Tahrojen poisto

Noudata kangaskohtaisia ohjeita. Poista kuiva ja irtaava lika imuroimalla. Tekokuitukankaista aivan tuore lika lähtee yleensä helposti nihkeäpyyhinnällä. Luonnonkuitukankaiden tahran poistossa joudutaan usein lisäksi käyttämään puhdistus- tai tahranpoistoaineita. Niitä on hyvä ensin kokeilla huonekalun huomaamattomaan kohtaan.

Villa- ja nukkakankaiden tahrojen poistamiseen voi kokeilla seuraavaa keinoa:

1. Kostuta värjäämätön ja nukkaamaton liina (esim. vaalea froteepyyhe) haaleassa, värittömässä ja neutraalissa pesuaineliuoksessa (esim. astianpesuaineliuos).
2. Purista liina mahdollisimman kuivaksi.
3. Taputtele tahraa kevyesti pyyhkäisten välttämällä kankaan voimakasta kastumista.

Varottava

- Valkaisevia puhdistusaineita värillisin kankaisiin.
- Vesipestävien kankaiden pesussa linkousta ja rumpukuivausta.
- Liiallista hankaamista. Esimerkiksi liiallinen hankaaminen imuroitaessa kuluttaa kangasta.
- Nukkautuvien kankaiden harjaamista.
- Teräviä esineitä.
- Runsasta veden käyttöä ja kosteutta.
- Tamppaamista, sillä kankaan sidokset saattavat vaurioitua.
- UV-valoa, kuten kukkalamppuja ja suoraa auringonpaistetta.
- Kylmiä ja kosteita olosuhteita homehtumisriskin vuoksi.

Lisätietoja kangasvalmistajilta ja maahantuojilta.

<https://kvadrat.dk/care-and-maintenance>

<https://lauritzon.fi/tuotteet/kankaat/kankaan-valinta-hoito/>

SATULAVYÖ

Artekin satulavyö on 100% pellavaa. Laatu ja värikartta ovat uudistuneet vuoden 2019 alussa. Aiemmin käytetyssä laadussa oli lianhylkivyyksisittely. Uudessa laadussa ei ole kemiallisia käsittelyjä. Satulavyötuotteet voidaan verhoilla uudelleen ja useimmissa tapauksissa myös yksittäisen vyön vaihtaminen on mahdollista.

Hoito

Imuroidaan kevyesti käyttäen tekstiilisuulaketta. Nihkeäpyyhintä nukkaamattomalla ja värjäämättömällä liinalla. Vaahtopesu neutraaleilla pesuaineilla.

Varottava

- Altistusta voimakkaalle auringonpaisteelle.
- Voimakasta hankausta.
- Venymistä kosteana. Puhdistuksen jälkeen anna vyön kuivua kunnolla ennen tuotteen ottamista käyttöön.

NAHKA

Huonekalujen verhoilussa käytetään erilaisia nahkalaatuja. Huonekalunahassa on useimmiten suojaava pintakäsittely, mutta se voi olla myös käsittelemätön tai pelkästään värjätty. Tavallisin on peitevärikäsittely ja suojaava pintakäsittely (esim. Artekin Prestige-nahka). Tämä saa aikaan sen, että nahka kestää paremmin likaa, vettä ja rasvaa. Erilaisten nahkojen luonteeseen kuuluu luonnon aiheuttamien epäsäännöllisyyksien kuten arpeutumien ja värisävyvaihtelujen näkyminen. Ne ovat luonnollinen osa laadukkaita luonnonpintaisia nahkoja ja korostavat materiaalin aitoutta. Vahvimmin vaihtelu näkyy aniliininhoissa (esim. Artekin Elegance-nahka).

Hoito ja suojaus

Käytä vain verhoilunahalle tarkoitettuja puhdistus- ja hoitoaineita tai mietoa saippualliuosta. Erilaiset yleispuhdistusaineet voivat aiheuttaa vaikeasti korjattavia vaurioita ja vahat ym. voimakkaat pintakäsittelyaineet voivat tukkia nahan huokoset ja estää luonnollisen hengittävyden. Säännöllinen imurointi. Pölyt pyyhitään nahkahuonekalusta nihkeällä siivouspyyhkeellä tai sienellä. Suojaa nahka suoralta auringonpaisteelta ja kuumuudelta. Älä sijoita nahkaverhoilua tuotetta lämmönlähteiden välittömään läheisyyteen.

Tahrojen poisto

Painellaan mietoon saippuaveteen kostutetulla siivouspyyhkeellä tai sienellä, ei saa hangata. Lopuksi pyyhitään puhtaaseen veteen kostutetulla siivouspyyhkeellä ja kuivataan puhtaalla pyyhkeellä. Nahan valmistaja suosittelee puhdistamista saippuahiutaleista ja vedestä vatkatulla saippuavaahdolla. Suomessa saippuahiutaleita ei ole yleisesti saatavilla, mutta vastaavan vaahdon voi tehdä Marseille-saippuasta.

Varottava

- Liuottimia ja liuotepuhdistusaineita.
- Emäksisiä ja happamia puhdistusaineita.
- Hankausaineita.
- Kuivaa huoneilmaa, kuumaa ilmaa ja auringon paahdetta.
- Väriä päästäviä vaatteita vaalean nahan yhteydessä; vaatteet saattavat värjätä nahan.
- Hiuksista ja käsistä erittyvän rasvan pinttymistä.
- Nahan kastelemista ja kastuneen nahan hankaamista.

TIETOLÄHTEET

Artek ja materiaalityöntekijät